

CYFRAITH AILGYLCHU YN Y GWEITHLE YNG NGHYMRU Gweminar ar gyfer casglwyr gwastraff

7 Chwefror 2024

Cymru yn ailgylchu
Wales recycles

Gweithredu ar
Hinsawdd Cymru
Climate
Action Wales

Cyfraith Ailgylchu yn y Gweithle yng Nghymru

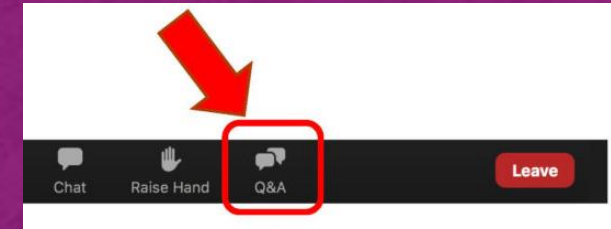
Cynnwys

- Cyflwyniad
- Y gyfraith newydd
- Cyngor sydd ar gael i gasglwyr gwastraff
- Cyngor i'ch cwsmeriaid
- Astudiaeth achos

Ynglŷn â WRAP

- Sefydliad anllywodraethol sy'n gweithredu ar newid hinsawdd yw WRAP (the Waste and Resources Action Programme), sy'n gweithio'n fyd-eang ar fynd i'r afael ag achosion yr argyfwng hinsawdd a rhoi dyfodol cynaliadwy i'r blaned. Fe'n sefydlwyd yn y Deyrnas Unedig yn 2000; rydym yn gweithio mewn 40+ o wledydd erbyn hyn.
 - Yn gweithio ym mhedwar ban byd gyda llywodraethau, busnesau, a dinasyddion, a'n cenhadaeth yw gwneud y byd yn lle mwy cynaliadwy. Rydym yn tynnu pobl ynghyd, rydym yn gweithredu ar y ffeithiau, ac rydym yn sbarduno newid.
 - Rydym yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ddarparu cymorth i roi'r gyfraith Ailgylchu yn y Gweithle newydd ar waith
-

Gwybodaeth ymarferol ar gyfer y gweminar

- Da chi, gofynnwch gwestiynau – defnyddiwch y botwm Q&A
- Fe wnawn ateb cwestiynau ar y diwedd
- Os bydd unrhyw gwestiynau nad ydym yn eu cyrraedd, byddwn yn anfon ymatebion ar ôl y gweminar
- Byddwn yn rhannu recordiad o’r gweminar
- Bydd copi o’r sleidiau ar gael (yn Gymraeg a Saesneg)

Rheoliadau newydd – 6ed Ebrill 2024*

- Bydd angen i holl weithleoedd, fel busnesau, y sector cyhoeddus, ac elusennau, **wahanu eu deunyddiau ailgylchadwy** yn yr un modd ag y mae'r rhan fwyaf o aelwydydd yn ei wneud eisoes.
- **Gwaharddiadau ar waredu holl wastraff bwyd i garthffosydd** o eiddo annomestig.
- **Gwaharddiadau** ar fathau penodol o ffrydiau gwastraff **ailgylchadwy ar wahân** rhag mynd i **gyfleusterau llosgi a safleoedd tirlenwi**.

Mae'n berthnasol i holl gasglwyr a phroseswyr gwastraff ac ailgylchu sy'n rheoli gwastraff sy'n **debyg i wastraff domestig** o weithleoedd.

** Mae gan ysbytai (y GIG a phreifat) ddwy flynedd ychwanegol i gydymffurfio â'r gofynion gwahanu. Mae'r gwaharddiad ar waredu gwastraff bwyd i garthffosydd yn berthnasol o 6ed Ebrill 2024.*

Gwastraff sy'n debyg i wastraff domestig

- Deunyddiau gwastraff fel y rhai a geir mewn cartrefi domestig
- Fe'u cesglir o gartrefi fel arfer gan awdurdodau lleol
- Hefyd yn cynnwys nwyddau trydan gwastraff bach a thecstilau heb eu gwerthu

Nid yw'n cynnwys:

- Gwastraff adeiladu
- Gwastraff diwydiannol
- Gwastraff amaethyddol

Heblaw am ddeunyddiau gwastraff a ailgylchir yn gyffredin fel y rhai a geir mewn cartrefi domestig.

Pam?

- Mae Cymru eisoes yn dda iawn am ailgylchu yn y cartref, ac yn 1af ymhlith cenhedloedd y Deyrnas Unedig am ailgylchu o gartref – 65%.
- 3edd genedl orau'r byd am ailgylchu o gartref.
- Y nod yw sicrhau cyfraddau ailgylchu uchel ym mhob sector, nid o gartrefi'n unig.
- Gellid ailgylchu mwy na 70% o'r deunyddiau yn y ffrwd wastraff fasnachol.

Pam?

Mae ailgylchu'n lleihau allyriadau carbon

- Mae 45% o allyriadau carbon yn ganlyniad i'r nwyddau a brynwn
- Daw 90% o golled bioamrywiaeth a straen dŵr o echdynnu adnoddau

Mae cynyddu ailgylchu hefyd:

- yn cynyddu symiau ac ansawdd deunydd eilgylch y gall cynhyrchwyr yng Nghymru ei ddefnyddio, ac yn lleihau'r defnydd o ddeunyddiau crai;
 - yn cefnogi gweithleoedd i leihau eu gwastraff ac arbed arian, o bosibl;
 - yn helpu'r economi greu Cymru werddach.
-

Pam?

Bydd hyn yn galluogi system ailgylchu ble bynnag mae unrhyw un yn gweithio, yn gorffwys, neu'n chwarae.

Pam gwahanu deunyddiau?

- I hybu ailgylchu o ansawdd dda
 - Mae'n fwy tebygol o arwain at ailgylchu dolen gaeedig
 - Gwell canlyniadau amgylcheddol
-

PWY?

Yn cynnwys:

- eiddo amaethyddol;
- bariau a thai cyhoeddus;
- lletyai gwely a brecwast, gwestai;
- arosfannau bysiau, gorsafoedd rheilffordd, porthladdoedd, meysydd awyr, hofrenfeydd;
- meysydd gwerysilla a pharciau carafanau (ond nid carafanau unigol);
- cartrefi gofal, cartrefi gofal preswyl a chartrefi nyrsio;
- sinemâu;
- canolfannau cymunedol a neuaddau pentref;
- safleoedd adeiladu;
- sefydliadau addysg fel prifysgolion, colegau ac ysgolion;
- lleoliadau adloniant a chwaraeon, yn cynnwys canolfannau hamdden;
- ffatrioedd;
- setiau cynhyrchu ffilm a theledu awyr agored;
- modurdai ar gyfer cynnal a chadw a thrwsio cerbydau;
- canolfannau garddio;
- adeiladau treftadaeth;
- parciau a chyrchfannau gwyliau;
- ysbytai;
- llyfrgelloedd ac amgueddfeydd;
- swyddfeydd;
- marchnadoedd awyr agored;
- fferyllfeydd, meddygfeydd doctoriaid, deintyddfeydd, swyddfeydd optometryddion, optegwyr, podiatryddion a chyfleusterau gofal sylfaenol eraill;
- mannau addoli;
- carchardai;
- bwytai a chaffis;
- gorsafoedd gwasanaeth a gorsafoedd petrol;
- siopau a chanolfannau siopa;
- meysydd sioeau;
- meysydd chwaraeon a stadia;
- tecawês a gwerthwyr bwyd symudol;
- theatrau a lleoliadau celf;
- lleoliadau ar gyfer digwyddiadau dros dro fel gwyliau a sioeau, yn cynnwys digwyddiadau awyr agored;
- warysau; a
- gweithdai.

Os mai presenoldeb ar-lein yn bennaf sydd gennych, bydd angen ichi gydymffurfio â'r newidiadau ar gyfer unrhyw eiddo yr ydych yn ei ddefnyddio serch hynny.

Mae tair rhan i'r cyfreithiau newydd

1. Y gofynion i wahanu
2. Gwaharddiadau ar losgi a thirlenwi
3. Gwaharddiad ar waredu gwastraff bwyd i garthffosydd

1. Y gofynion i wahanu

Bydd angen casglu'r deunyddiau canlynol ar wahân:

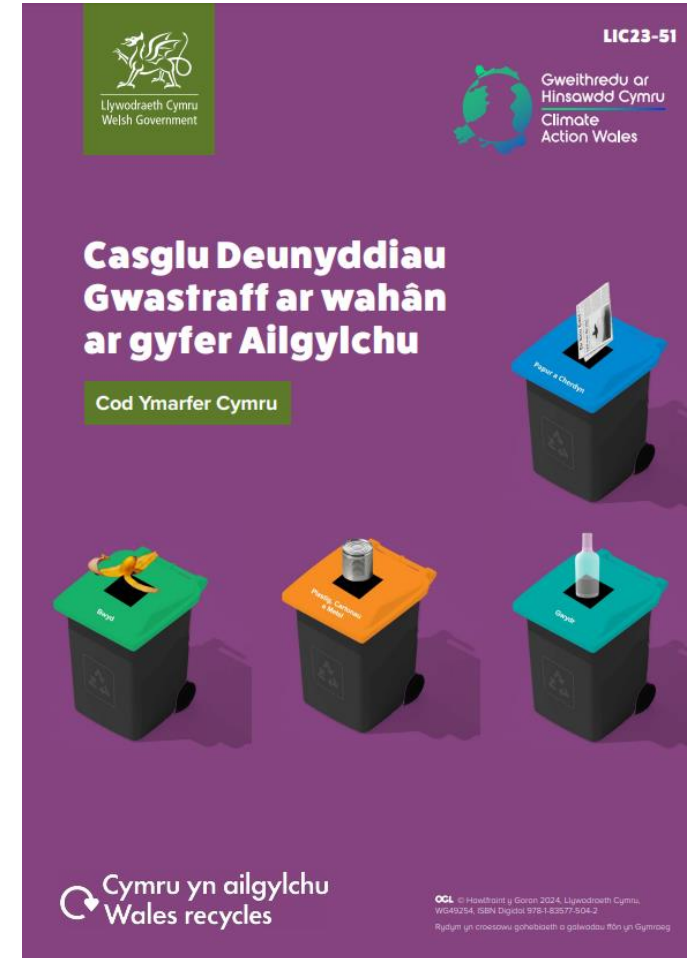
- Papur a cherdyn
- Gwydr
- Metel, plastig, a chartonau (a deunyddiau eraill tebyg, er enghraifft, cwpanau coffi),
- Bwyd – dim ond ar gyfer mannau sy'n creu mwy na 5kg yr wythnos o wastraff bwyd
- Cyfarpar trydanol ac electronig gwastraff bach (sWEEE) heb eu gwerthu
- Tecstilau heb eu gwerthu

Deunyddiau i'w cadw ar wahân pan fyddant yn cael eu cyflwyno i'r casglwr gwastraff
Deunyddiau ailgylchadwy a gasglwyd ar wahân i gael eu cadw ar wahân a dim eu cymysgu

Cod Ymarfer

- [Casglu Deunyddiau Gwastraff ar Wahân ar gyfer Ailgylchu: Cod Ymarfer Cymru | LLYW.CYMRU](https://www.llyw.cymru)
- Canllawiau ymarferol ar sut i gydymffurfio.
- Mae'n dderbyniadwy fel tystiolaeth mewn unrhyw achos cyfreithiol a rhaid ei ystyried gan lys wrth benderfynu ar gwestiynau perthnasol.

Gofynion gwahanu'r casglwr

- Casglu pob ffrwd wastraff ar wahân
 - Rhaid i'r gwaith casglu a thrin y gwastraff wedi hynny fod yn ddigon i sicrhau bod y deunyddiau'n parhau i fod ar wahân
 - Oni bai eich bod yn Awdurdod Lleol, nid oes raid i chi gasglu'r ystod lawn o ffrydiau gwastraff ailgylchadwy
-

Gwydr	
<i>Beth ddylid ei roi yn y ffrwd wastraff:</i>	<i>Beth NA ddylid ei roi yn y ffrwd wastraff:</i>
<p>Poteli gwydr a ddefnyddir fel pecynnu Jariau gwydr a ddefnyddir fel pecynnu</p> <p>ond gan eithrio unrhyw wastraff sydd wedi'i gategoreiddio fel gwastraff peryglus o dan reoliad 6 o Reoliadau Gwastraff Peryglus (Cymru) 2005 neu sy'n cynnwys gweddillion gwastraff neu sylweddau sydd wedi'u categorio fel rhai peryglus o dan reoliad 6 o'r Rheoliadau hynny neu sydd wedi'i halogi gan y gweddillion hynny.</p>	<p>Llestri (yn cynnwys cerameg a tseina) Gwydrau yfed Llestri coginio gwydr a cherameg Bylbiau golau Caeadau metel ar jariau neu dopiau metel poteli (y dylid eu rhoi yn y ffrwd fetel) Drychau Poteli farnais ewinedd Dalenni gwydr (gan gynnwys cwarelau ffenestri, gwydr ffrâm llun, sgriniau gwynt ceir)</p>

2. Gwaharddiadau ar losgi a thirlenwi

O 6 Ebrill bydd y gwaharddiadau canlynol yn weithredol:

Llosgi (deunyddiau a gasglwyd ar wahân)

- Papur a cherdyn
- Metelau
- Plastig
- Gwydr
- Cartonau
- Bwyd
- Holl sWEEE
- Tecstilau heb eu gwerthu

Tirlenwi (deunyddiau a gasglwyd ar wahân)

- Papur a cherdyn
- Metelau
- Plastig
- Gwydr
- Cartonau
- Bwyd
- Holl sWEEE (yn cynnwys y rhai nas gwerthwyd)
- Holl decstilau (yn cynnwys y rhai nas gwerthwyd)

Gwaharddiad ar anfon holl wastraff pren o eiddo annomestig a domestig i dirlenwi

Gwaharddiadau llosgi a thirlenwi – tecstilau a sWEEE

- Mae'r gwaharddiadau gwahanu i gynhyrchwyr gwastraff yn berthnasol i decstilau a sWEEE HEB EU GWERTHU yn unig.
- Mae'r gwaharddiad tirlenwi a thirlenwi yn berthnasol i'r holl ddeunyddiau perthnasol pan fônt wedi'u casglu ar wahân (o unrhyw ffynhonnell) at ddiben paratoi ar gyfer aildefnyddio neu ailgylchu.
- Mae'n berthnasol p'un a oedd cyflwyno a chasglu ar wahân yn ofyniad cyfreithiol neu'n ddewis.

sWEEE Wedi'i wahardd o dirlenwi a llosgi

Tecstilau Wedi'u gwahardd o dirlenwi. Bydd angen i decstilau a gasglwyd ar wahân (heblaw am decstilau heb eu gwerthu) na ellir eu haildefnyddio neu eu hailgylchu fynd i gael eu llosgi.

3. Gwaharddiad ar waredu gwastraff bwyd i garthffosydd

- Gwaharddiad ar waredu holl wastraff bwyd i garthffosydd yn cynnwys drwy beiriannau mathru, dad-ddyfrio neu driniaeth ensymig.
- Bydd hyn yn dargyfeirio gwastraff bwyd o gael ei waredu ac yn ei anfon i Dreulio Anaerobig (*Anaerobic Digestion/AD*) ac yn cynhyrchu ynni adnewyddadwy.
- Gwastraff bwyd i gael ei gasglu ar wahân yn y ffynhonnell o holl weithleoedd sy'n cynhyrchu 5kg neu fwy fesul wythnos.

Gorfodi'r cyfreithiau newydd hyn

- Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) sy'n gyfrifol am wneud yn siŵr bod deunyddiau yn cael eu gwahanu a'u casglu'n gywir, a bod y gwaharddiad ar anfon ailgylchu i dirlenwi neu i'w losgi yn cael ei ddilyn.
 - Awdurdodau Lleol sy'n gyfrifol am wneud yn siŵr bod y gwaharddiad ar wastraff bwyd yn mynd i garthffosydd yn cael ei ddilyn.
 - Os nad ydych yn cydymffurfio â'r gyfraith, gallai olygu dirwy i'ch gweithle.
 - Mae meddianwyr eiddo yn gyfrifol am weithredoedd eu staff ac yn atebol amdanynt.
-

Sut i Baratoi – cyngor i gasglwyr gwastraff

Darllenwch y Cod Ymarfer – mae'n cynnwys yr holl fanylion ar sut i gydymffurfio â'r rheoliadau

[Casglu Deunyddiau Gwastraff ar Wahân ar gyfer Ailgylchu: Cod Ymarfer Cymru | LLYW.CYMRU](#)

LIC23-51

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Gweithredu ar
Hinsawdd Cymru
Climate
Action Wales

Casglu Deunyddiau Gwastraff ar wahân ar gyfer Ailgylchu

Cod Ymarfer Cymru

Cymru yn ailgylchu
Wales recycles

CC1. © Hysbysiant y Goron 2024. Llywodraeth Cymru, W649254. ISBN Digidol 978-1-83577-504-2
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gyfnewid

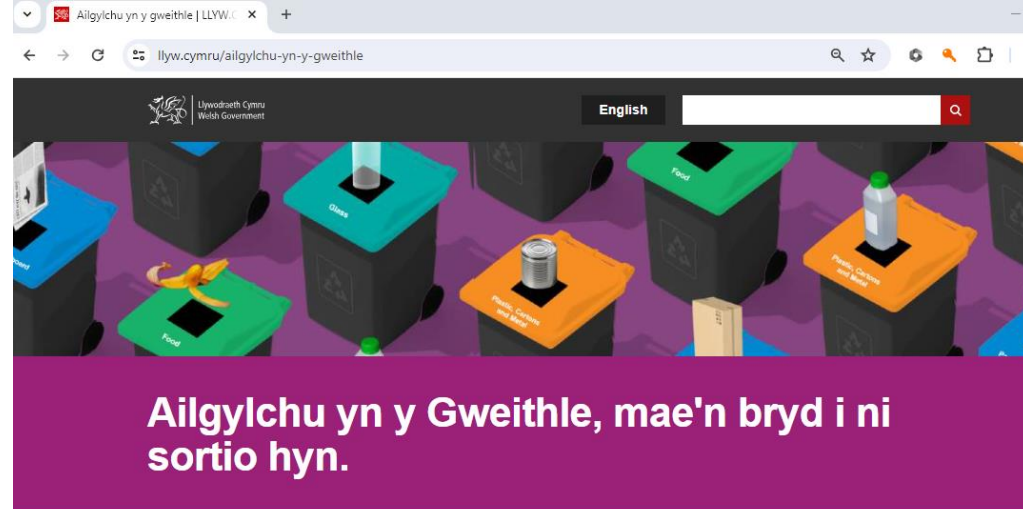
Cyngor i gasglwyr gwastraff – 1

- Cyfathrebu gyda'ch cwsmeriaid
 - Ffrydiau newydd – cynwysyddion ac amllder casgliadau
 - Labelu'r ffrydiau'n glir
 - Cynnig cyngor ar osgoi halogiad
 - Sut gallant gefnogi eu staff a chwsmeriaid i ddefnyddio'r gwasanaeth yn gywir
 - Mae deunyddiau ar gael am ddim gan WRAP
-

Cyngor i gasglwyr gwastraff – 2

- Gwybodaeth ychwanegol i gwsmeriaid
 - Cyrchfannau terfynol y deunyddiau a gesglir
 - Rhaid i'r modd o wahanu fod yn ddigonol i gadw'r ffrydiau wedi'u gwahanu ar wahân
 - NI argymhellir bagiau goroesi
 - Cynllunio mesurau i'w cymryd pe na fydd cwsmeriaid yn cydymffurfio
 - darparu cyngor ac arweiniad
 - yn y pen draw, mae opsiwn i wrthod casglu deunydd wedi'i halogi'n drwm
-

Sut i Baratoi – cyngor i'ch cwsmeriaid

Mae ailgylchu yn y gweithle yn newid

O 6 Ebrill 2024 ymlaen, bydd yn gyfraith i bob busnes, elusen a sefydliad sector cyhoeddus i sortio eu gwastraff er mwyn ei ailgylchu.

Mae hefyd yn gymwys i'r holl gasglwyr a phroseswyr gwastraff a deunydd ailgylchu sy'n rheoli gwastraff gweithleoedd sy'n debyg i wastraff cartrefi.

Mae Llywodraeth Cymru yn cyflwyno'r gyfraith hon i wella ansawdd y ffordd rydym yn casglu a gwahanu gwastraff a chynyddu'r gwaith hwn.

Pa wastraff sydd angen ei wahanu

Bydd angen gwahanu'r deunyddiau canlynol i'w casglu ar wahân:

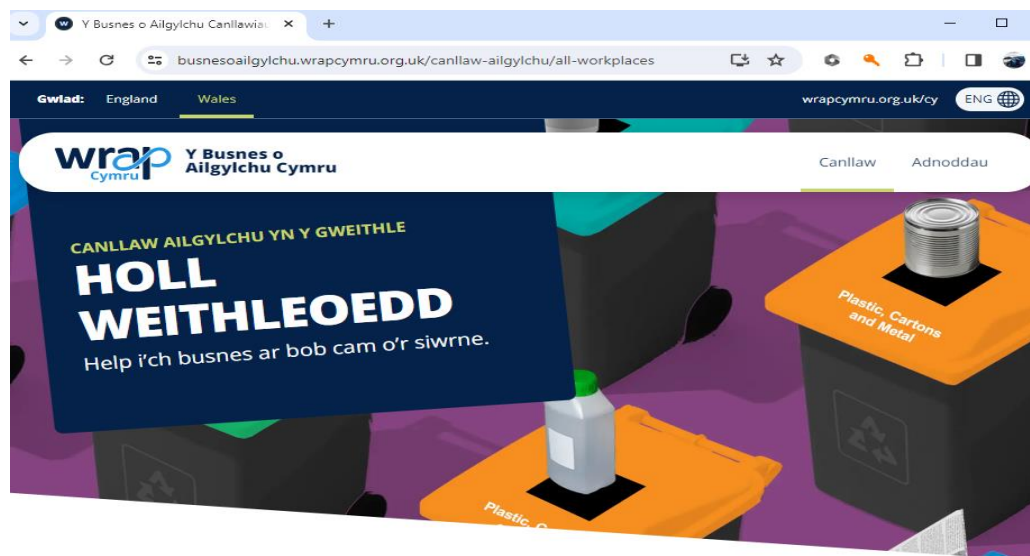
- Bwyd
- Papur a cherdyn
- Gwydr

- Gwefan Llywodraeth Cymru
- Canllawiau cyffredinol ar y newidiadau
- Cod Ymarfer
- [Ailgylchu yn y gweithle | LLYW.CYMRU](https://www.llyw.cymru/ailgylchu-yn-y-gweithle)
- <https://www.llyw.cymru/ailgylchu-yn-y-gweithle>

Cymorth gan WRAP Cymru

Gwefan 'Y Busnes o Ailgylchu' newydd

Canllawiau ar gyfer holl weithleoedd

Newid sector

Mae'r gyfraith ailgylchu newydd yn berthnasol i holl weithleoedd Cymru.

Dyma grynodeb o'r newidiadau ynghyd â chyngor ar sut gallwch baratoi ar eu cyfer.

Daw'r gyfraith newydd i rym ar **6 Ebrill 2024**. Mae'n golygu y bydd angen i holl weithleoedd, fel busnesau, y sector cyhoeddus, ac elusennau, wahanu eu deunyddiau ailgylchadwy yn yr un modd ag y gwnaiff y rhan fwyaf o aelwydydd eisoes.

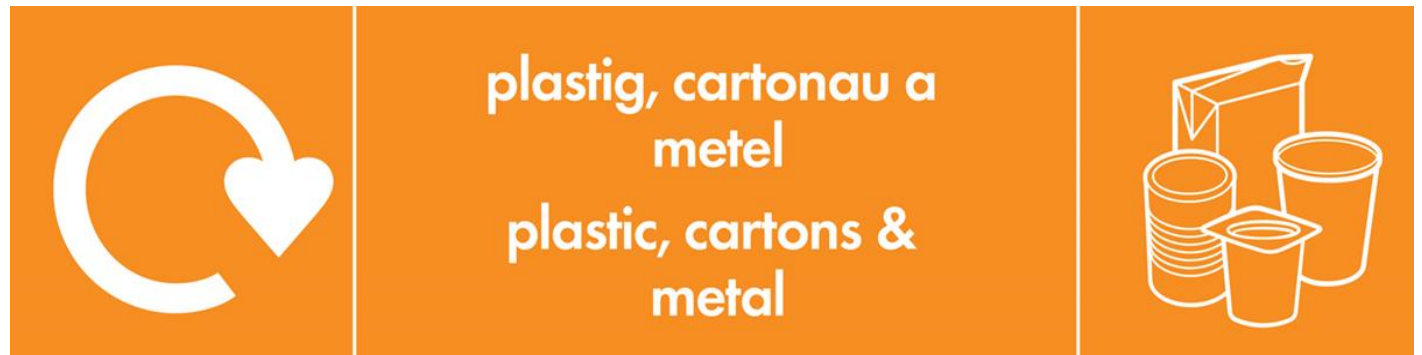
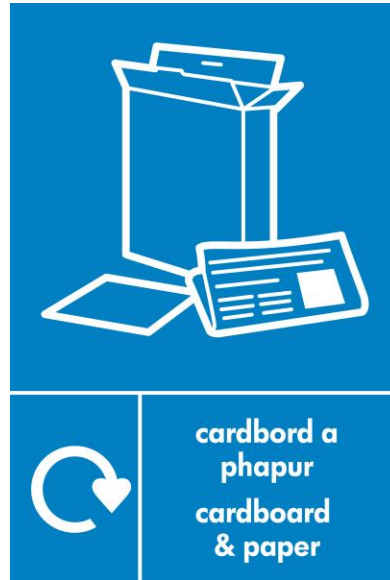
Mae'n berthnasol hefyd i holl gasglwyr a phroseswyr gwastraff ac ailgylchu sy'n rheoli gwastraff sy'n debyg i wastraff domestig o weithleoedd.

busnesoailgylchu.com

Eiconau Deunyddiau

[Ailgylchu yn y Gweithle: darluniau
ar gyfer arwyddion a
chynwysyddion ailgylchu | WRAP
\(\[wrapcymru.org.uk\]\(http://wrapcymru.org.uk\)\)](#)

wrap
Cymru

Posterri

GWASTRAFF BWYD FOOD WASTE

✓ Ie plis ✓ Yes please

Teo bags	Coffio grounds
Ffrwythau a bysgiau	Bwyd dinweddau heb ddiangen

Dim dirlith

- Hyflwyn
- Dewisiadau papiwr
- Bwyd neu ddiwydiad hysgu plastydd
- Cofrestru coffi
- Papiwr wrthol neu ddiwydiad papur

No thank you

- Liquids
- Packaging
- Plastic bags or wrappings
- Coffee cups
- Kitchen roll or paper towels

www.wrap.org.uk | www.wrap.org.uk/cymru

Cymru yn ailgylchu Wales recycles **wrap** The Business of Recycling Wales

METELAU, PLASTIGION A CHARTONAU METALS, PLASTICS & CARTONS

✓ Ie plis ✓ Yes please

Cartons dwydrd, ffrwyd neu wractolau gwyn	Ffolio glân
Petol, papiwr a phlastig plastydd	Tetra Pak a bwrddio cerbydau
Plastydd, botolau, tubau a trwyso	Tubau Pak a trwyso llawr
Coffio neu coffi	Cartons bwyd a ddiwydiad
Coffio neu coffi	Coffio neu coffi

Dim dirlith

- Wractolau bwyd neu ffrwyd
- Plastydd cerbydau
- Wractolau neu wractolau neu ffolio
- Cartons
- Bwyd neu ddiwydiad hysgu plastydd
- Plastyddau

No thank you

- Food waste or liquids
- Cup or glass lids
- Unwanted or soiled wrappings
- Other
- Plastic bags or wrappings
- Black plastic

www.wrap.org.uk | www.wrap.org.uk/cymru

Cymru yn ailgylchu Wales recycles **wrap** The Business of Recycling Wales

CARBORD A PHAPUR CARDBOARD & PAPER

✓ Ie plis ✓ Yes please

Carbord	Papiwr rwyddfa
Cartboard	Office paper
Amleuni	Papiaru newydd
Envelopes	Newspapers
Uchyrion a chatalogau	Cyfnewidiadau
Brochures & catalogues	Magazines

Dim dirlith

- Wractolau bwyd neu ffrwyd
- Bwyd ddiwydiad neu wractolau gwyn
- Cartons dwydrd
- Cartons dwydrd
- Cartons dwydrd
- Cartons dwydrd
- Cartons dwydrd

No thank you

- Food waste or liquids
- Wet bags, plastic or black plastic
- Black wrap
- Plastic bags or wrappings
- Food or drink cartons
- Coffee cups
- Paper boxes or tins

www.wrap.org.uk | www.wrap.org.uk/cymru

Cymru yn ailgylchu Wales recycles **wrap** The Business of Recycling Wales

POTELI A JARIAU GWYDR GLASS BOTTLES & JARS

✓ Ie plis ✓ Yes please

Poteli gwydr
Glass bottles
Jariau gwydr
Glass jars

Dim dirlith

- Gwyrddu yfod
- Pyrex
- Gwyrddu llawr
- Gwyrddu neu ddiwydiad
- Papiwr neu ddiwydiad
- Cyffwrdd

No thank you

- Drinking glasses
- Pyrex
- Flint glass
- Broken glass
- Plastic bottles or jars
- Corks

www.wrap.org.uk | www.wrap.org.uk/cymru

Cymru yn ailgylchu Wales recycles **wrap** The Business of Recycling Wales

Posteri Hawdd eu Haddasu

GWASTRAFF BWYD FOOD WASTE

✓ **le plis** ✓ **Yes please**

Bagiau te Tea bags	Gwaddodion coffi Coffee grounds
Crafion ffrwythau a llysiâu Fruit & veg peelings	Bwyd dros ben diangen Unwanted leftovers

✗ Dim diolch

- ✗ Hylifau
- ✗ Deunydd pacio
- ✗ Bagiau neu deunydd lapio plastig
- ✗ Cwpanau coffi
- ✗ Papur cegin neu dywell papur

✗ No thank you

- ✗ Liquids
- ✗ Packaging
- ✗ Plastic bags or wrapping
- ✗ Coffee cups
- ✗ Kitchen roll or paper towels

businessofgylchymru.com | businessofrecyclingwales.com

YOUR COMPANY HERE
CALL US ON 02920 123 456

GWASTRAFF BWYD FOOD WASTE

✓ **le plis** ✓ **Yes please**

Bagiau te Tea bags	Gwaddodion coffi Coffee grounds
Crafion ffrwythau a llysiâu Fruit & veg peelings	Bwyd dros ben diangen Unwanted leftovers

✗ Dim diolch

- ✗ Hylifau
- ✗ Deunydd pacio
- ✗ Bagiau neu deunydd lapio plastig
- ✗ Cwpanau coffi
- ✗ Papur cegin neu dywell papur

✗ No thank you

- ✗ Liquids
- ✗ Packaging
- ✗ Plastic bags or wrapping
- ✗ Coffee cups
- ✗ Kitchen roll or paper towels

businessofgylchymru.com | businessofrecyclingwales.com

YOUR COMPANY INFO HERE
Email: XXX@XXXX.CO.UK

Cymru yn ailgylchu
Wales recycles

Canllawiau cyffredinol

Canllaw syml ar y wefan ar gyfer busnesau o bob math:

- Amlinelliad o'r cyfreithiau newydd
- Yn cynnig tips ymarferol ar sut i baratoi
 - biniau
 - iechyd a diogelwch
 - gweithio gyda chasglwyr gwastraff
- Y gefnogaeth sydd ar gael

Canllawiau ar gyfer sectorau penodol

Ym mha sector mae eich gweithle chi?

Canllawiau i'ch helpu i wella eich casgliad gwastraff presennol a sicrhau bod eich gweithle'n cydymffurfio'n llawn â'r rheoliadau newydd. Os ydych chi'n ystyried bod eich busnes yn BBaCh, mae'n werth gwirio'r canllawiau ar gyfer **Busnesau Bach a Chanolig** hefyd.

Lletygarwch a bwyd

Gwestai, bwytai, caffis

Manwerthu

Yn cynnwys siopau cornel

Addysg

Meithrinfeydd, Ysgolion, Prifysgolion

Lleoliadau preswyl

Cartrefi nyrsio, cartrefi gofal preswyl a charchardai

Digwyddiadau awyr agored

Digwyddiadau dan do neu awyr agored, ffeiriau, cyngherddau, a gwyliau

Cyfleusterau hamdden a'r sector adloniant

Gwersyllfaoedd, parciau carafanau, gwely a brecwast, a gwestai.

Os na allwch chi ddod o hyd i sector addas, ewch i bori'r **canllawiau cyffredinol ar gyfer holl weithleoedd**

Canllawiau ar gyfer Sectorau

Canllawiau ar gyfer y sector addysg

Newid sector

Dylid darllen y canllaw hwn ar y cyd â [Casglu Deunyddiau Gwastraff ar Wahân ar gyfer Ailgyrchu: Cod Ymarfer Cymru](#). Mae'r canllaw hwn yn darparu cyngor ategol ar gyfer sectorau unigol ac ni ddylid ei ddarllen fel canllaw ar ei ben ei hun.

Mae'r canllaw hwn ar gyfer holl leoliadau addysg yng Nghymru yn cynnwys ysgolion y wlad ac ysgolion preifat, ynghyd â sefydliadau addysg bellach ac uwch fel colegau a phrifysgolion.

Yn y canllaw hwn

- [Pam mae angen ichi ailgyrchu?](#)
- [Atal gwastraff yn y lle cyntaf](#)
- [Sut i gydymffurfio â'r gyfraith ailgyrchu newydd](#)
- [Gwastraff bwyd a hylendid](#)
- [Adnoddau](#)
- [Sut i ddeall eich gwastraff ac ailgyrchu'n well](#)
- [Sut i gydymffurfio â'r Gyfraith Ailgyrchu Newydd](#)
- [Lle ar gyfer eich biniau?](#)
- [Ymgysylltu â staff a disgyblion](#)

Trosolwg o'r cynnwys

Gweminar au WRAP Cymru

Canllawiau penodol ar gyfer sectorau, ar sut i gydymffurfio â'r rheoliadau newydd ar gyfer y sectorau canlynol:

- Busnesau bach a chanolig (SME) – 30 Ion 10yb
- Cyfleusterau adloniant a hamdden (yn cynnwys meysydd gwerys, chalets, cabanau gwyliau, gwestai, carafanau) 31 Ion 10am
- Manwerthu – 6 Chwe 10yb
- Lleoliadau preswyl (yn cynnwys cartrefi gofal) – 6 Chwe 2yh
- Lletygarwch a gwasanaethau bwyd – 7 Chwe 10yb
- **Casglwyr Gwastraff – 7 Chwe 2yh**
- Digwyddiadau awyr agored – 8 Chwe 2yh
- Lleoliadau addysg a phrifysgolion – 20 Chwe 10am

Casgliadau gwastraff bwyd

- Mae'n rhaid i safleoedd sy'n cynhyrchu mwy na 5kg o fwyd mewn unrhyw gyfnod 7 diwrnod gael casgliadau gwastraff bwyd.
- Caiff safleoedd sy'n cynhyrchu llai na 5kg ddewis cael casgliadau gwastraff bwyd neu ddefnyddio'r bin gwastraff na ellir ei ailgylchu ar gyfer gwastraff bwyd.

Gweithleoedd sy'n creu ac yn trin gwastraff bwyd

- Gwestai
 - Bwytai
 - Caffis
 - Tecawês
 - Busnesau arlwyo (yn cynnwys y rhai mewn digwyddiadau fel stondinau bwyd)
 - Neuaddau bwyta mewn canolfannau siopa
 - Stadia chwaraeon
 - Ffreuturau
 - Tafarndai
 - Swyddfeydd gyda ffreuturau, caffis neu gyfleusterau cegin
 - Ysgolion, colegau, carchardai, cartrefi nyrsio ac ysbytai ac
 - Unrhyw weithleoedd eraill sy'n gweini bwyd.
-

Cymorth gan WRAP ar gyfer lleihau gwastraff bwyd

Mae WRAP yn darparu cymorth i fusnesau leihau gwastraff bwyd drwy:

- [The Guardians of Grub](https://guardiansofgrub.com), ymgyrch sy'n cefnogi busnesau Gwasanaethau Lletygarwch a Bwyd i leihau'r symiau syfrdanol o fwyd a gaiff ei wastraffu bob blwyddyn.

guardiansofgrub.com

- Map trywydd a phecyn adnoddau yw'r [WRAP Food Waste Reduction Roadmap Toolkit](https://wrap.org.uk/resources/tool/food-waste-reduction-roadmap-toolkit), sy'n helpu busnesau bwyd i weithredu mewn modd wedi'i dargedu i leihau gwastraff yn eu gweithrediadau eu hunain, yn eu cadwyn gyflenwi, a chan eu cwsmeriaid.

wrap.org.uk/resources/tool/food-waste-reduction-roadmap-toolkit

Crynodeb

- 6 Ebrill 2024
- Yn berthnasol i holl weithleoedd
- Gofyniad i wahanu ar gyfer ailgylchu
- Dim gwastraff bwyd i garthffosydd
- Gwaharddiadau ar ffrydiau gwastraff penodol yn cael eu hanfon i losgi a thirlenwi

Ailgylchu yn y Gweithle (Cymru)

Ailgylchu yn y Gweithle (Cymru)

Chwefror 2024

Newid Mawr ynteu addasiad graddol, cynnil?

2013/2014 Ymgynghoriad Papur Gwyn Bil yr Amgylchedd: roedd yn cynnwys ymgynghoriad ar y ddyletswydd i wahanu.

Daeth Bil yr Amgylchedd yn Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 – disgwyliwyd i reoliadau gael eu gwneud ar ôl Ionawr 2017

Ymgynghoriad yn 2019 ar Gynyddu Ailgylchu Busnesau yng Nghymru: nodi'r opsiwn a ffefrir – sefydlu tîm Gweithredu'r Prosiect ac yna fe'i gohiriwyd

2022-2023 Ymgynghoriad ar Ddeddfwriaeth Ailgylchu yn y Gweithle a Chod Ymarfer Statudol – Ailddechrau tîm Gweithredu'r Prosiect

WESA

welsh
environmental
services
association

Cymdeithas Gwasanaethau Amgylcheddol Cymru (*Welsh Environmental Services Association/WESA*)

Mae'r gofynion ailgylchu yn y gweithle wedi bod yn destun trafodaeth yn rheolaidd yng nghyfarfodydd WESA (3–4 gwaith y flwyddyn)

Mae aelodau WESA wedi adolygu'r amrywiol ymgynghoriadau ac mae ymatebion wedi cael eu llunio.

Mae codi ymwybyddiaeth wedi bod yn allweddol

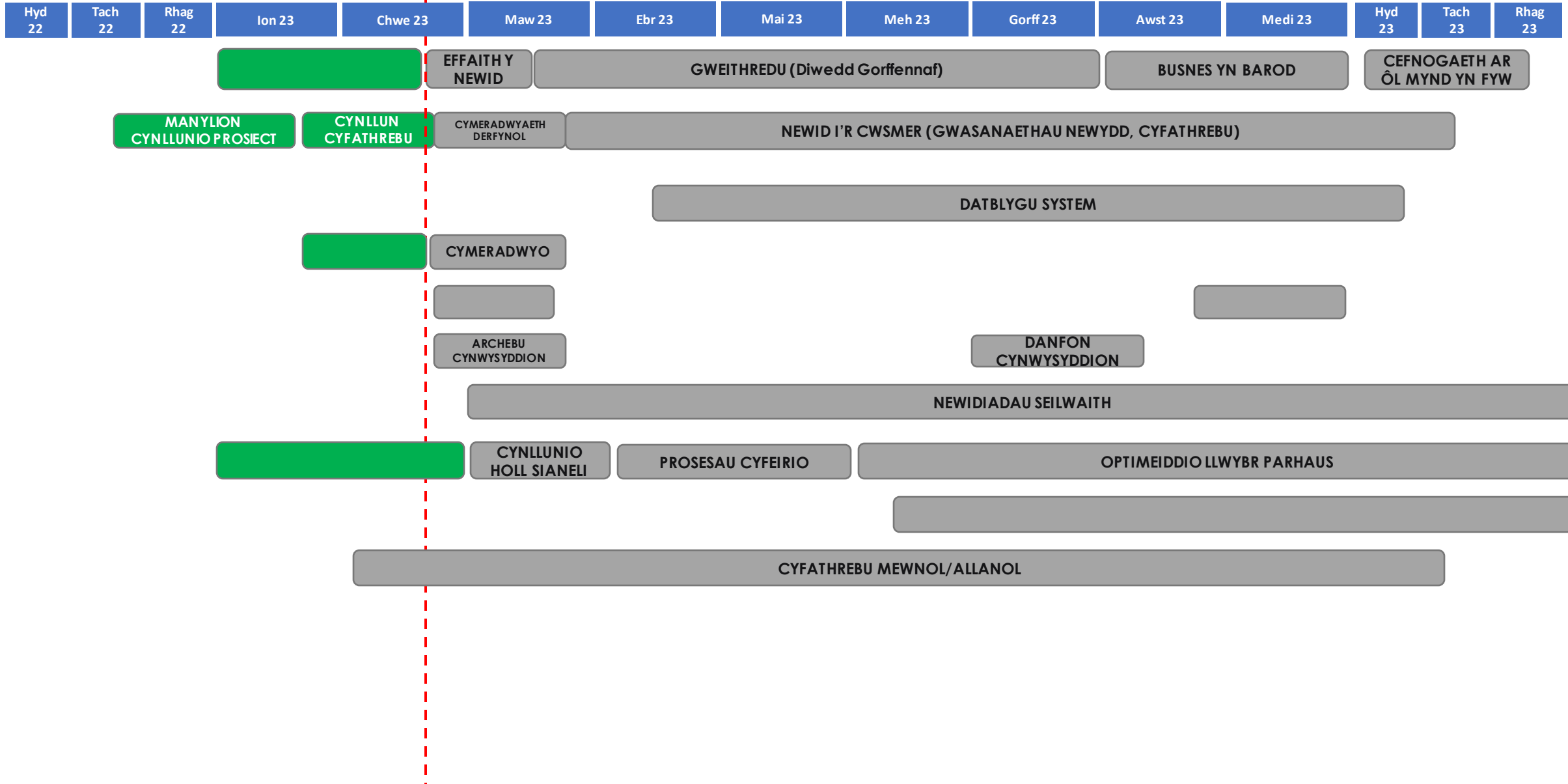
Diweddariadau rheolaidd gan Lywodraeth Cymru, WRAP Cymru, a CNC

WESA

Trosedd	Cosb Ariannol Benodedig Arfaethedig
Mae meddiannydd eiddo annomestig yng Nghymru yn methu â chyflwyno gwastraff i'w casglu (boed gan awdurdod casglu gwastraff neu gan unrhyw berson arall) yn unol â'r gofynion gwahanu cymwys. (ein cwsmeriaid)	£300
Mae person sy'n gweithredu drwy fusnes sy'n casglu gwastraff a reolir, neu sy'n derbyn, yn cadw, yn trin neu'n cludo gwastraff a reolir, o eiddo annomestig yn methu â gwneud hynny yn unol â'r gofynion gwahanu cymwys.	£500
Mae gweithredwyr cyfleusterau llosgi a chyd-losgi yn derbyn unrhyw rai o'r deunyddiau a bennir sydd i'w casglu ar wahân yn eu cyfleusterau.	£500
Mae gweithredwyr cyfleusterau tirlenwi yn derbyn unrhyw rai o'r deunyddiau a bennir sydd i'w casglu ar wahân a/neu unrhyw bren yn eu cyfleusterau.	£500
Mae meddiannydd eiddo annomestig yng Nghymru yn gwaredu gwastraff bwyd, neu'n fwriadol yn achosi neu'n caniatáu i wastraff bwyd gael ei waredu, i garthffos.	£300

Siwrne ar Lefel Uchel

Ionawr 2024

- Rhoi'r gorau i werthu Ailgylchu Sych Cymysg yng Nghymru
- Cwsmeriaid yn dechrau adrodd
- Addysg a chymorth halogiad i gwsmeriaid
- Cyfathrebu â chwsmeriaid am yr eildro gyda dolen i e-lyfryn a phosteri
- Holl gwsmeriaid Ailgylchu Sych Cymysg wedi newid i Bapur a Chardfwrdd

Chwefror

- Dechrau ail-labelu cynwysyddion
- Rhoi newidiadau ar waith i gwsmeriaid dechau mis Chwefror
- Ffitio dyfais pwyso ar gerbydau
- Danfon cerbydau Bwyd a Gwydr

Ebrill

- Arolwg cwsmeriaid SME
- Dyluniadau cerbydau i gael eu gosod
- Adolygu Galwadau Rhagweithiol
- Proses ail-labelu gyflawn

Mawrth

- Rhoi newidiadau ar waith i gwsmeriaid dechau mis Mawrth
- Adolygiad dyddiol/wythnosol o'r holl newidiadau

**Mynd yn
fyw:
6^{ed} Ebrill**

Beth sy'n newid?

Mae Llywodraeth Cymru'n cyflwyno rheoliadau newydd sy'n ei gwneud yn ofynnol i holl fusnesau wahanu deunyddiau ailgylchadwy allweddol.

Bydd yn ofynnol nawr i Biffa gasglu, storio a phrosesu deunyddiau eilgylch ar wahân.

O 06/04/2024, bydd holl finiau Ailgylchu Sych Cymysg yng Nghymru'n cael eu newid i finiau Papur a Cherdyn.

Mae'r cwsmer yn galw am wasanaeth Plastig a Chaniau, a bydd angen inni ofyn am hyn drwy'r sianel gwerthiant perthnasol.

Mai

- Gwerthuso cwsmeriaid sydd heb gymryd y gwasanaeth newydd
- Monitro Iefelau Halogiad
- Monitro allbwn MRF
- Adolygu cyfraddau DMR ar gyfer cwsmeriaid ag esemptiad

Profiad cwsmeriaid a chwynion cyffredin

Wedi ymgymryd â dadansoddiad sampl o ailgylchu cymysg cwsmeriaid:

- Cynhwysydd Ailgylchu Sych Cymysg wedi'i ail-labelu ar gyfer Papur a Cherdyn
- Gwasanaethau ychwanegol ar gyfer Metelau Cymysg, Plastigion a Chartonau
- Gwasanaethau'n bodoli eisoes ar gyfer Gwydr a Chasglu Gwastraff Bwyd

Dryswch ymysg cwsmeriaid ynghylch:

Mannau cyhoeddus yn yr awyr agored ar y safle / oddi ar y safle, Mannau cyhoeddus dan do

Problemau casglu:

Ysbytai a Thai Preswyl

Thank you

Simon Rutledge Simon.Rutledge@biffa.co.uk

WESA – Sam Corp s-corp@esauk.org

Busnes Cymru

Cael y cymorth y mae ei angen arnoch

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cymorth Busnes

- Busnes Cymru yw'r gwasanaeth cymorth busnes, wedi'i ariannu'n llawn, gan Lywodraeth Cymru, sy'n helpu busnesau Cymru ac egin entrepreneuriaid gael mynediad at yr wybodaeth, y cyngor, a'r cymorth y mae ei angen arnynt i ddechrau, rhedeg, a thyfu eu busnesau.
- Dim ots ble mae busnes arni yn ei gylch oes, o'r camau cyntaf i gyfnod twf, yn sefydledig, yn ehangu, neu'n aeddfedu, mae gan Busnes Cymru'r sgiliau, y profiad a'r wybodaeth i arwain a chynorthwyo uchelgeisiau'r busnes.
- Mae'r lefel o gefnogaeth yn cael ei deilwra yn ôl angen y busnes ac rydym yn cynnig cyfuniad o gymorth ar-lein ac wyneb yn wyneb, ynghyd â gweithdai a chyngor unigol.

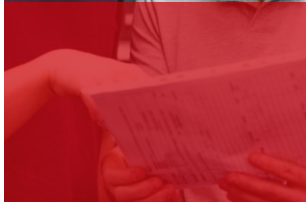

Beth?

- Cyngor busnes cyffredinol
- Cyngor ar dendro
- Cyngor ar gydraddoldeb, amrywiaeth ac adnoddau dynol
- Cymorth masnachu rhyngwladol
- Porth Sgiliau
- Mentora busnes
- Datgarboneiddio

Sut?

- Cymorth ar-lein
- Gweithdai a Gweminarau
- Cymorth 1 i 1

Datgarboneiddio Cefnogaeth

- Effeithlonrwydd ynni
- Systemau Rheoli Amgylcheddol
- Cyfrifiadau allyriadau
- Cynlluniau lleihau carbon
- Ynni adnewyddadwy
- Rheoli gwastraff
- Sgiliau Gwyrdd
- Trafnidiaeth Gynaliadwy
- Cydymffurfio â'r gyfraith
- Addewid Twf Gwyrdd

Busnes Cymru | Business Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

“With the help of Business Wales, I was able to start and grow my Video Editing business. Their support has been invaluable to me.”

Brian Hedges-Webb, B C Webb Media

Busnes
Cymru
Business
Wales

Get fully funded support for starting your own business by clicking on the link above

“Business Wales has been a great mentor for our business, the speed of reply is incredible and is very important for any business and entrepreneur.”

Ammar Akhtar, Finalrentals Limited

Busnes
Cymru
Business
Wales

Get fully funded support for starting your own business by clicking on the link above

Busnes | Business
Cymru | Wales

gareth.davies@businesswales.org

03000 6 03000

busnescymru.llyw.cymru
businesswales.gov.wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Unrhyw
gwestiynau?

Diolch Thank you

WalesRecycles@wrap.org.uk

CymruYnAilgylchu@wrap.org.uk

Gweithredu ar
Hinsawdd Cymru

Climate
Action Wales